

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

JONSTRUPBOGEN

9DE BIND

1 9 3 1

REDIGERET AF R. C. MORTENSEN

KØBENHAVN
JONSTRUPSAMFUNDETS FORLAG - NJALSGADE 67
1932

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Joakim Larsens Livserindringer	5
<i>P. Andersen</i> : Julius Christensen	25
Jonstrupsammenkomsten 1931	28
Det kammeratlige Samliv paa Jonstrup 1930—31 . . .	30
Regnskab	39
Jonstrupsamfundets Bestyrelse	39

JOAKIM LARSENS LIVSERINDRINGER

(Fortsat fra Jonstrupbogens 8. Aargang.)

(1885—1894.)

EFTER min Udnævnelse til Inspektør*) skulde jeg fraflytte min Embedsbolig; men da jeg ikke strax kunde faa en passende Lejlighed, sluttede jeg Overenskomst med min Efter-

Astrid Larsen.

Født 30-5-1871. Se Side 15.

Gerda Larsen.

Født 7-9-1874. Død 10. Juli 1885.

mand som Overlærer**), F. Jacobsen, om at blive boende paa Skolen til Oktober Flyttedag samme Aar, imod at jeg betalte hans Husleje.

I denne Sommer havde vi den største Sorg, der nogensinde har mødt os, idet vor lille Gerda døde. Et elskeligt Barn havde

*) Direktør.

***) Inspektør.

R. C. M.

R. C. M.

hun været alle Dage: opvakt og begavet, langt forud for sin Alder og tillige hjertensgod og from, saa hun aldrig voldte os mindste Sorg eller gjorde sig fortjent til Bebrejdelser eller Straf. Hun var derfor elsket af alle, ikke blot af hendes Nærmeste, men af Lærere og Lærerinder, Skolekammerater og disses Forældre. Men hun var ikke stærk af Helbred. Flere Gange maatte vi afbryde hendes Undervisning, fordi hun skrantede. Saa kom i Forsommeren 1885 den sidste Sygdom. Endnu i Juni var hun med paa Skolebørnenes Skovtur; men saa maatte hun holde Sengen. Først 8 Dage før hendes Død, da Stivkrampen kom, erkendte Lægen, at det var Hjernebetændelse. Det var tunge, tunge Dage og Nætter. Vi bad og græd, men Gud gemte hende. Stille og fredeligt gik hun bort Fredag den 10. Juli 1885 om Aftenen Kl. 8, efter at hun faa Timer før (uden nogen Foranledning fra vor Side) havde bekendt: »Du Herre Krist min Frelser est, til Dig jeg haaber ene.«

Vi var usigeligt bedrøvede, især Elise, som blev tungsindig derover i flere Aar. Vi rejste til Sverige og Norge, men Sorgen fulgte os og lagde et knugende Tryk over Hjemmet, ogsaa det nye paa Gamle Kongevej 88, Hjørnet af Sankt Knuds Vej, hvor vi flyttede hen i Oktober 1885. Klaveret blev lukket, Astrids Skolegang standset, da hendes Helbred led under det Tryk, der hvilede over os, og vi slog fuldstændig Streg over egentlig Selskabelighed. Men indadtil voxede vi Gudskelov. Og trofaste Venner hjalp os at bære den tunge Tid. Andre derimod forstod os slet ikke.

En lysere Tid begyndte med Astrids Konfirmation den 27. Marts 1887 hos Pastor Chr. Ewaldsen. Da gjorde vi vort første Middagsselskab. Det stod i Myginds Lokaler i Linnésgade. Da Astrid nu som Voxen kom ud blandt jævnaldrende, samledes der efterhaanden en Kreds af unge Mennesker i vort Hjem, ogsaa til Oplivelse for os ældre.

I Maj 1886 gjorde Otto Jensen, Jens Bergmann*) og jeg en Udflugt til Lund for at lære svensk Gymnastik at kende. Her ved blev vi ikke blot bragt i Forbindelse med C. Norlander og

---

*) Jensen blev Forstander paa Opfostringshuset, Bergmann blev Skoleinspektør paa Frederiksborg. R. C. M.

L. Törngren, hvad der især for Bergmann fik stor Betydning, men lærte ogsaa i Lund Edvard Lehmann at kende. Denne højtbegavede og varmhjertede Mand blev Ven af Huset og var os til stor Oplivelse ved at komme hyppig hos os i de nærmeste Aar, inden han rejste til Tyskland for at studere Religionsfilosofi, og skønt vi saa ham sjældnere efter hans Hjemkomst og hans endelige Bosættelse i Lund, havde vi dog ret ofte Lejlighed til at glæde os ved hans Aand og Vid.

Siden 1885 begyndte vi paany at staa i Forbindelse med Professor K. Kromans Familie. Wiggers og Othilia vendte 1887 tilbage til København*) efter 18—19 Aars Ophold i Provinserne (Saxkøbing og Aarhus), og i dem havde vi rigtig gode Venner, der stod os nær ogsaa i Tænkemaade.

Derimod udgik Skoleinspektør Vilhelm Petersen paa Amager af Vennernes Kreds, idet han døde i Foraaret 1889. Han oplevede ikke at se sin Datter Margrethe som den i nogle Aar fejrede Sangerinde og heller ikke den Forbedring af Skolevæsenet og andre af Sundbyernes Kommuneforhold, som han arbejdede saa meget for, men som først naaedes ved Sundbyernes Indlemmelse i København.

Om Sommeren søgte vi Hvile og Forfriskelse ved andre Ferieadspredelser end Besøg hos Familien. 1886 besøgte jeg min gamle Ven fra Frederiksberg, Missionshistorikeren Pastor Vilhelm Sørensen i Føns (senere i Husby). Derpaa var jeg Ordstyrer samme Sommer ved »Danmarks Lærerforening«s Skolemøde i København, 10.—13. August. Elise og Astrid tog ogsaa nogen Del i dette, blandt andet i Slutningsfesten i Excerchuset, hvor jeg sidste Gang var sammen med min Ungdomsven H. P. Olsen**).

I Sommeren 1887 var jeg optaget af fra første Haand at ordne de af Kommunen oprettede Folkebiblioteker, og 1888 af Udgivelsen af min nye »Regnebog til Skolebrug«. Den Sommer foretrak Elise og Astrid Kort til den nordiske Industriudstilling fremfor et Landophold, og vi havde megen For-

*) idet Wiggers blev Inspektør ved Hindegades Skole.

R. C. M.

***) Lærer i Kyndby ved Roskilde. Drukne d. 27. Aug. 1886 under en Sejltur paa Roskilde Fjord.

R. C. M.

nøjelse af vore jævnlige Besøg derinde. Den laa saa bekvemt i Tivoli og paa den gamle Vestervolds Terræn. 1889 var vi alle 3 i Odense og Svendborg. Det første Sted fornyede jeg Venskabet med min gamle Seminariekammerat, nuværende Overintendant H. St. Jørgensen.

Sidst i August 1889 fik jeg atter en stor Sygdom (Blodspytning), saa mit Liv paany var i Fare. Jeg kom mig dog, fragtaget en Fortætning i højre Lunge og en Strubehovedkatarrh, men jeg var Rekonvalescent til næste Aars Sommerferie. Om Vinteren maatte jeg holde mig meget inde, og i Juni—Juli 1890 gennemgik jeg i Ems en Kur, hvorved jeg anden Gang kom til Tyskland (Kiel—Hamborg—Bremen—Münster—Köln—Coblenz—Ems. Udflugter i Lahn- og Rhindalen til Niederwald. Hjemrejse over Giessen—Eisenach—Friederichsrode—Göttingen—Hildesheim—Goslar—Thale—Halberstadt—Berlin Warnemünde). Astrid og Bergmann kom mig i Møde paa Hjemturen, og vi besaa i Fællesskab de gamle Byer i Mellem-tyskland samt Harzen og Berlin.

Umiddelbart efter min Hjemkomst var der Hundredaars-Jubilæum paa Jonstrup og Nordisk Skolemøde i København (5.—8. August 1890). Efter et lille Ophold paa Klampenborg Badehotel, hvor vi alle 3 havde nogle rare Dage, vendte vi tilbage til Gamle Kongevej, og jeg blev hædret paa forskellige Maader ved mit 25-Aars Jubilæum som Funktionær ved Frederiksberg Skolevæsen den 15. August 1890, blandt andet fik jeg fra Lærerpersonalet en smuk Opsats.

1891 var jeg for mit Helbreds Skyld i Reinli i Valders, medens Elise og Astrid var ved Kullen, og derhen tog ogsaa jeg efter min Hjemkomst fra Norge.

1892 var vi alle 3 atter i Mølle ved Kullen, vi boede hos »Danske Svendsen« og spiste hos Corfitzen.

1893 var vi i Silkeborg og Omegn. Astrid og jeg tog i Forvejen og boede en Stund paa Vandkuranstalten, hvor jeg med Udbytte dypede mig i koldt Vand. Senere kom Elise og Bergmann derover, og efter et Ophold paa Hotel Silkeborg slog vi os ned i Laven paa det derværende Hotel. Efter Hjemkomsten

var jeg Ordstyrer ved »Danmarks Lærerforening«s Skolemøde i København.

Samme Aars Efteraar fik Astrid sin store Sygdom, som hun dog blev helbredet for. Men Frederik Holm døde af sin Hjertesygdom i November 1893.

I Foraaret samme Aar havde jeg udgivet min Skolehistorie 1784—1818, hvilket foranledigede, at jeg paa Initiativ af Skoledirektionen blev Ridder af Dannebrogen. Ved Christian den Niendes Guldbryllupsfest Aaret før havde jeg været indstillet fra Frederiksberg Kommunalbestyrelse; men vi var 3 i Følge, og da den ene ikke blev anset for fint Papir, blev hele Indstillingen lagt til Side. Jeg var efter Dekorationen til Audiens hos Kong Christian IX, hvem jeg allerede Aaret før havde hilst paa (og ved samme Lejlighed paa Dronning Louise, Kejseren og Kejserinden af Rusland samt Cumberlanderne og Alexandra og hendes Gemal), idet jeg var Medlem af en Deputation, der overrakte Kongen og Dronningen Skolebørnenes Gave (en Guldkrans) til deres Guldbryllup, hvorefter vi blev bedt til Aftenselskab hos Kongen. En Gang før havde jeg været ved Hoffet, nemlig som Medlem af en Deputation, der lagde en Sølvkrans paa Enkedronning Caroline Amalies Kiste.

Da jeg 1885 blev Skolevæsenets Tilsynsmand, var der ikke den bedste Orden i Administration og Tilsyn. Fra 1878 opførte Fjord med sine regelmæssige Besøg paa Skolerne, da hans landøkonomiske Forsøgsvirksomhed hovedsagelig optog ham. Forretningsgangen savnede faste Former, og hver Overlærer havde kun saa megen Indflydelse, han ved sin Personlighed kunde forskaffe sig. Der manglede Enhed og fast Ledelse i Arbejdet. De opløste Tilstande, som herskede ved Skolevæsenet 1883—85 gjorde ikke Forholdene bedre, og de bidrog desuden til, at Kommunalbestyrelsen tabte en Del af sin tidligere Velvilje for Skolen. Som Formanden, Konferensraad Schlegel sagde til mig 1885, ønskede den kun Ro ved Skolen og Spar-sommelighed paa Budgettet. I økonomisk Henseende var det en vanskelig Tid for Kommunen, da den tiltagende Bebyggelse i Sindshvilekvarteret tilførte Frederiksberg en stor uformuende

Befolkning, der bragte Skole- og Fattigudgifterne til at stige anseligt. Derfor kunde der indtil videre ikke være Tale om Reformen, som kostede noget. Foreløbigt gjaldt det for mig om at genoprette Orden og Disciplin, føre et virksomt Tilsyn og oparbejde den pædagogisk Sans. Men det maatte ske varsomt for at der ikke skulde fremkaldes ny Uro. Foreløbig udarbejdede jeg paa Skolekommissionen Opfordring min »Oversigt over Udviklingen af Frederiksberg Kommunes offentlige Skolevæsen 1886«.

Overfor Overlærerne, med hvem jeg begyndte at holde Møder til Forhandling om Skolespørgsmaal, støttedes jeg godt af Skolekommissionen under Pastor Ewaldsens kraftige Ledelse. Da Rønne forflyttedes til Overlærerpladsen paa Vridsløselille og Dorph fik Præstekald i Fyn, medens de nye Overlærere Vogel-Jørgensen og Jacobsen ligesom Nørgaard fra Aarhus (lige dygtig og vindende som Skolemand og som Menneske) viste en fuldtud loyal og korrekt Optræden, faldt Forholdene til Ro, og efterhaanden som Overlærernes Antal voxede med Bergmann, Hvidberg, Lars Petersen, Jerndorff Jessen og Dahl, blev Forholdet særdeles godt. Kun savnedes der af og til nogen Personlighed i Ledelsen af Skolerne, ogsaa efter at Overlærerne 1898 havde faaet Navn og Stilling som Inspektører*). Tiderne hindrede foreløbig større Forbedringer i deres Kaar. Dog skaffede jeg dem Betaling for deres Arbejde med Udlaanet fra Børnenes Bibliotek, fik 1887 ved Oprettelsen af Folkebibliotekerne slaet fast, at Bibliotekarpladserne som Regel overdroges til Overlærerne (1887 Jacobsen og Nørgaard, 1901 Vogel-Jørgensen), da der dengang ikke krævedes særlig biblioteksmæssig Uddannelse, og fik endelig ved Lønningsforbedringen 1889 skaffet dem et lille Pengetillæg, færre Timer og lidt større Selvstændighed.

En ny Regnskabs- og Forretningsorden og et periodisk Eftersyn af Overlærernes Embedsbøger fik jeg indført. Jeg fik Kontortid paa de forskellige Skoler Klokkerne 12—1 og paa Skolekommissionens Kontor (som faldt sammen med mit eget, da

*) Samtidig ændredes naturligvis Joakim Larsens Inspektør-titel, saa at han fra da af hed Direktør ligesom Lederen af Københavns Skolevæsen. R. C. M.

det var paa min Bopæl) Klokken 4—6 (Tyve Aar efter: Kl. 10—2). Efterhaanden som Overlærerne blev Bestyrere af Skolerne (blev Inspektører) indskrænkedes min Kontortid ved Skolerne til kortere Besøg Morgen eller Middag.

Orden og Disciplin blev efterhaanden bragt paa Fode, og for Undervisningens Skyld gennemgik jeg Forberedelsesklasserne med de nye Overlærere, aflagde selv mange Besøg i de forskellige Klasser for at paahøre Undervisningen og bragte Undervisningsspørgsmaal til Forhandling paa Overlærer- og Lærermøder. Mange Steder var Lærerpersonalet interesseret for sin Gerning, men Nidkærhed og særlig pædagogisk Interesse var ikke saa almindelig, som det kunde ønskes. Nærings-sorg, Familiebekymringer, videnskabelige Sysler, Politik og Hovedstadsliv optog Adskilliges Tanker altfor stærkt og svækkede derved deres Interesse for Skolen. Paa Landet bliver Lærerne ofte ensidige, hos os blev adskillige for mangesidige. Lærerinderne, som kun undtagelsesvis optoges af Familieanliggender, havde i Reglen større pædagogisk Interesse, blandt andet for Møder og ligesaa for Opdragelse; men efterhaanden som Lærerindernes Selvfølelse tiltog og Kvindesagsfordringerne blev stærkere, bredte der sig hos ikke faa iblandt dem en radikal Tænkemaade, der fuldtud stod paa Højde med en tilsvarende Tankegang hos deres mandlige Kolleger. Herved forringedes den Vinding for Skolens kristelige Paavirkning af Børnene, det havde været, at Lærerpersonalet forøgedes med troende Kvinder, der turde være deres Kristendom bekendt, medens mange af de yngre Lærere var temmelig indifferente i kristelig Henseende. Det maa dog erkendes, at ved Siden af de Lærere og Lærerinder, hvis Livsanskuelse paavirkedes vel meget af de radikale Strømninger i Tiden, tilførtes der ogsaa Skolen en Række dygtige Kræfter af en sundere Tænkemaade. Jeg fik vel genoplivet Lærermøderne til Drøftelse af Undervisningsspørgsmaal, men Forhandlingerne var kun sjældent ret fyldestgørende; de forstandige tav, og de uklare eller »de vilde« lod Munden løbe. Ved de enkelte Skoler blev der foreløbig kun holdt Møder om Juletræ, Skovtur, Ordensforhold og lignende, senere dog ogsaa om egentlige Skolespørgsmaal.

I Undervisningsplanen indførtes efterhaanden en Række mindre Forbedringer, indtil en fuldstændig Revision foretoges 1891—92 med koncentrisk Fordeling af Stoffet paa 3 Trin. Pige-gymnastik indførtes 1894. Lærerpersonalets Fællesbog-samling omordnedes, og en Samling af Haandbøger indrettedes ved hver Skole. Udskrivningen i 13-Aars Alderen brem-sedes ved en skarpere Prøve, og Aarsprøven omordnedes.

En Lønningsforbedring for Lærerpersonalet gennemførtes 1889, men paa Grund af Omstændighederne blev den ikke saa god, som jeg havde ønsket. Især var jeg ked over, at Schlegel som Kommunalbestyrelsens Formand modsatte sig Forslaget om, at Lærerindernes Timetal skulde aftage med Alderen. Det vilde, hvis det var blevet gennemført, have været et smukt Side-stykke til den af Fjord indførte Ordning med at beregne Lærer-indernes faste Løn efter 24 Timers ugentlige Undervisning.

1889 fik jeg indført »faste Vikarer« og et nyt Ferieregulativ. Fra 1891 begyndte vi regelmæssig hver Sommer at anbringe kirtelsyge Børn ved Kysten af Kattegat, Begyndelsen til det senere Sanatorium ved Høve. Aaret efter aabnedes vor første Skolebadeanstalt. 1891 oprettedes den første Hjelpeklasse for forsinkede Børn.

For at udsætte Opførelsen af en ny Skolebygning indrettedes der flere Undervisningslokaler i de ældre Skolebygninger, lige-som Heldagsskolerne benyttedes mere intensivt (nemlig Kl. 1—3 og 3—5 om Eftermiddagen, mod tidligere kun Kl. 2—4), og da der indrettedes Heldagsundervisning i den nye Skole, som opførtes 1892 paa Nylandsvej, blev en af de bestaaende Heldagsskoler omdannet til Halvdagsskole, fordi Børnetallet voxede stærkt i disse Skoler. Alle saadanne Foranstaltninger dikteredes af den Sparsomhedsraad, som i disse Aar raadede i Kommunalbestyrelsen.

Privatskolerne og de hjemmeunderviste Børn kom alle under Tilsyn. For de bedre Privatskolars Vedkommende blev mine Besøg kun en Høflighedssag; men i de tarveligere overværede jeg hele Prøven eller dog Overhøringen af de vigtigste Fag. Efterhaanden forsvandt de uheldige Privatskoler. Den slem-meste var Jagds paa Værnedamsvejen, et Annex til hans »Real-

skole« paa Nørrebro, der af Professor Holbech*) kaldtes en Kloak for de offentlige Skoler paa Nørrebro.

Med Udgangen af Aaret 1886 udtraadte Fjord af Skolekommissionen. Han levede til 1891, og ved et Legat til Pigebørns Uddannelse søgte vi at bevare Mindet om ham ved Skolen. Et bedre Minde har han sat sig selv ved sit betydelige Arbejde for vort Skolevæsens Udvikling, og jeg har Grund til at mindes ham med Taknemmelighed baade for hvad jeg har lært af ham, og for hvad han har gjort for mig. Efter hans Afgang var Skolebestyrer V. Larpent den toneangivende i Kommissionen 1887—95 og ligesaa Højesteretsassessor F. Asmussen 1890—98. Den sidste var tillige som Menneske overordentlig prægtig, og det venlige Forhold, hvori han stillede sig til mig (senere vedligeholdt) i Kirkekomitéen, Bospisningsinstitutionen, Asylbestyrelsen og ved Feriesammentræf i Silkeborg hører til mine bedste Erindringer. De kultusministerielle Embedsmænd A. Asmussen og P. A. Weis sad kun kort Tid i Skolekommissionen; men herved indledede jeg det Bekendtskab med dem, der senere fortsattes ved det nærmere Forhold, i hvilket jeg traadte til Kultusministeriet. Med Præsterne V. Glahn og H. Ostenfeld, af hvilke den første var Formand i Skolekommissionen 1893—97, den anden 1897—99 og siden forblev i Kommissionen som valgt af Ministeriet, stod jeg stedse i venligt Forhold, fortsat med den første efter at han var bleven Provst og tog Initiativet til at faa flere Kirker og Sogne paa Frederiksberg, og ligeledes med Ostenfeld efter at han var bleven Provst og senere som Sjællands Biskop blev Medlem af Diakonissestiftelsens Bestyrelse ligesom jeg.

Skønt jeg ellers aldrig har givet mig af med Politik, deltog jeg (efter Opfordring af Professor Falbe Hansen) som Stiller for Højesteretsassessor Nyholm 1883—85 i den Bevægelse paa Frederiksberg, der indledede det politiske Omslag i Hovedstaden. Men det Regeringsskifte, man havde ventet dengang, og som sandsynligvis vilde have gavnet den hele politiske Udvikling, kom først 1901. Efter at jeg var bleven Tilsynsmand**)

*) Københavns Skoledirektør.

***) (Inspektør ⇒) Direktør.

R. C. M.

R. C. M.

1885, holdt jeg mig i en Aarrække principielt borte fra alle politiske Valg og Møder for i saa Henseende at staa frit i min Stilling. Kun i de senere Aar har jeg deltaget i Valg paa konservativ Side, skønt jeg i flere Henseender ikke billiger deres Politik.

1894—1911.

Midt i Halvfemserne indtraf en Række betydningsfulde Begivenheder for mig og mine, hvormed et nyt Afsnit af vort Liv begyndte. Astrid og Aage Rudbeck*) blev forlovet 1894, samme Aar blev jeg Medlem af den ministerielle Kommission, som i Henhold til Lov af 30. Marts 1894 skulde undersøge Privatseminarierne, 1895 blev jeg Formand for »Danmarks Lærerforening« og Aaret efter blev Systemskiftet i vor Kommune Indledning til en ny Periode i vort Skolevæsens Udvikling. Endelig kan det i denne Sammenhæng nævnes, at i Efteraaret 1894 flyttede vi hen i Nr. 125 paa Gamle Kongevej.

Vort Hjem fik et noget forandret Præg ved Astrids Forlovelse. En Del af de flagrende unge trak sig tilbage, til Gengæld kom Aage Rudbeck dagligt hos os, i hvilken Anledning han flyttede fra Walkendorfs Kollegium ud i vor Nærhed. Efter at have arbejdet paa et Par Sagførerkontorer og aftjent sin Værnepligt 1895 blev han 1896 Assistent i Overretten, og fra 1897 tillige i Kultusministeriets gejstlige Kontor. Paa det sidste Sted havde jeg efter Evne støttet hans Ønske om at komme ind. Derved fik han en Stilling, saa der kunde blive Tale om at sætte Foden under eget Bord, og 8. Juli 1898 holdt han og Astrid Bryllup. De foretog en lille Bryllupsrejse til Svendborg og Silkeborg og drog efter Ferien ind i deres eget Hjem. Det blev et Savn for Elise at undvære Astrid. Heldigvis boede hun os saa nær, at hun næsten daglig kunde se hen til os, og da Børnebørnene kom til (Axel d. 29. Sept. 1899 og Børge d. 13. Juli 1904)**) knyttedes herved et nyt Baand mellem gamle og

*) der senere blev Dommer i Veile.

***) Axel Rudbeck, Student 1919, cand. phil. 1920, Assistent paa Dommerkontoret i Veile. Børge Rudbeck, Student 1923, cand. phil. 1924, Journalist i Paris. R. C. M.

unge, og især for Elise med hendes stærke, moderlige Anlæg vakt herved nye Interesser. De smaa Fyre foryngede os ældre. Sølvbryllup havde vi holdt 1894, dog ikke saa stille, som jeg ønskede. Lærerpersonalet forærede os ved denne Lejlighed et Maleri af Astrid.

Astrid Larsen i 18-Aars-Alderen.

Født 30-5-1871. Gift 1898 med Fuldmægtig Aage J. Rudbeck, der senere blev Dommer i Veile. Hun døde 27. September 1927.

Med Undtagelse af Justitsraad Chr. Holm, der blev uhelbredelig sindssyg i Sommeren 1900 og Aaret efter maatte søge sin Afsked, samt Forfatteren Holm Hansen, der gled fra os efter sit Giftermaal, bevarede vi vor gamle Omgangskreds, og vi forøgede den med enkelte andre som Aage Rudbecks Slægtninge og Grev Tramp*) samt for mit Vedkommende Fr. Thomassen og Folketingsmand Harald Holm, hvilke i Forening

*) Grev Tramp til Værløsegaard (gift med Comtesse Holstein Rathlau). R. C. M.

med Sauter og Bergmann*) udgjorde en fornøjelig Kreds, der i en Række Aar samledes den første Fredag i hver Maaned, og i hvilken især Harald Holms Elskværdighed, mange aandelige Interesser og Kendskab til den halve Verden bragte en Oplevelse, som ellers ikke blev os til Del, undtagen naar Edv. Lehmann gæstede os. Det var med Vemod, vi sagde Harald Holm Farvel i Februar 1903; Sauter var allerede gaaet bort i April 1901. Senere kom Professor N. A. Larsen til Kredsen, da han indtraadte i Skolemuseets Bestyrelse.

Med mine forhøjede Indtægter fik vi bedre Raad til Selskabelighed. Min Embedsløn, som 1885 blev fastsat til 3600—4500 Kr., forhøjedes 1896 til 5100 Kr. og 1900 til 6500 Kr. Endelig 1906 til 7000 Kr. Mine forskellige Virksomheder under Kultusministeriet honoreredes meget godt, og skønt mine Læsebøger efterhaanden maatte give Plads for andre, havde jeg dog nogen Indtægt af dem, især af ABC'en. Hertil kom saa Indtægten af Regnebøgerne samt ved at skrive i forskellige Skoleblade. Her ved kunde vi ikke blot sætte vor Levfod op men ogsaa hjælpe andre. Elises Helbred holdt sig ret godt; men jeg skrantede af og til. I Foraaret 1902 havde jeg en alvorlig Lungebetændelse og flere Gange senere fik jeg Bronchitis og Pleuritis. Den 12. April 1904 døde min Broder Theodor**) uden forudgaaende Sygeleje, — en hjertelig rar og forstaaende Natur og en fortrinlig Økonom. Han hviler paa Lyngby Kirkegaard; den ved Taarbæk Kirke blev først efter hans Død taget i Brug.

Vi havde i disse Aar mange fornøjelige Selskaber i vort Hjem og ligesaa hos Bergmann, hos Forstander Rolsted paa Gamle Bakkehus, Forstander Jensen paa Opfostringshuset, Inspektør Wiggers i Hindegade og flere Steder. Saa godt som hver Sommer var vi paa Landet, men i de Aar, jeg var Censor, 1900—1905, tog denne Gerning dog en stor Del af Ferien.

Ved de kommunale Valg i Januar 1896 sejrede de forenede Liberale og Socialdemokrater, de satte Dr. med. Ed. Jacoby som Formand i Kommunalbestyrelsen i Stedet for F. Asmus-

*) Sauter, Skolemuseets Grundlægger, Thomassen, Skolemuseets Bestyrer efter Sauters Død.

**) Dimitteret fra Jonstrup 1861. Lærer i Taarbæk siden 1881.

R. C. M.

sen og havde til 1909 Flertal i alle kommunale Udvalg og Kommissioner. I de første Aar af denne Periode tog man dog et vist Hensyn til Højre, men efterhaanden som Magtfølelsen steg Flertallet til Hovedet, blev man mere hensynsløs. Larpent blev dog strax sat ud af Skolekommissionen og erstattet af Emil Slomann (1896—1902), der i Overensstemmelse med sin Natur og den Reformlyst, som havde grebet alle de nye Mænd i Kommissionen, begyndte at ville omvælte hele vort Skolevæsen fra Grunden af. Jeg imødegik ham, støttet af Glahn og Asmussen, og det lykkedes at faa hans forcerede Iver ledet ind i et mere jævnt og sindigt Spor, hvor den gjorde god Virkning, og Slomann og jeg kom i det hele meget godt ud af det, da vi lærte at respektere hinanden. Men hans varmlodige Temperament, slumrende Anlæg til Sindssygdom og yderliggaaende Anskuelser gjorde ofte stor Forsigtighed nødvendig.

Slutningen af Aarhundredet blev imidlertid Vidne til en Række Reformers i vort Skolevæsen, der mindede om Fjords Tid. Heldigvis havde den gamle Kommunalbestyrelse ved en forstandig Byggelov, der begunstigede Indretningen af større Beboelseslejligheder og derved trak gode Skatteydere til Kommunen, skabt de økonomiske Betingelser for at kunne gennemføre Reformers.

Efter en af Skolekommissionen foretagen samlet Overvejelse af hele Skolevæsenets Ordning udvidedes Undervisningstiden i Halvdagsskolerne, og i alle Skoler fik Realier og Anskuelsesundervisning større Plads paa Timetabellen; der oprettedes Afgangsklasser for Børn, som havde gennemgaaet hele Skolen, og ligeledes flere Hjælpeklasser for forsinkede Børn; den frivillige Sløjdundervisning udvikledes, og samtidig med, at der indførtes en ny Ordning af Skolebørns Bispisning, idet Kommunen opførte et Centralkøkken paa Sindshvilevej til Madens Tillavning og overtog dettes Drift, optoges Undervisningen i kvindelig Høsgerning som frivilligt Fag. I sin Tid havde Pastor Ewaldsen og jeg rejst denne Sag og efter mange Anstrengelser faaet Skolekommissionen til at gaa med til den; men den strandede paa Modstand i Kommunalbestyrelsen, der stod uforstaaende overfor den.

Der kom fornyet Interesse for Heldagsundervisningen, saa at denne indførtes i alle de sidst opførte Skoler (Solbjergvej 1896, Lollandsvej 1899 og Duevej 1906). Alle Skoler fik et udvidet Lægetilsyn (Skolelæge og Tandlæge). Administrationen forandredes 1. April 1898, idet en af Lærerne ved hver Skole under Navn af »Overlærer« blev ansat som Medhjælper for Skolens Bestyrer, der nu fik Navn af »Inspektør«, medens min Titel som Følge deraf blev »Skoledirektør«. Samtidig blev Slo-mann valgt til Formand i Skolekommissionen, da Lov af 4. Fe-bruar 1898 gav Kommissionen Ret til at vælge sin Formand og H. Ostenfeld ikke ønskede at tage mod Valg. Lønningerne for-bedredes 1898, og denne Forbedring, hvorved Lærernes Løn steg til 3000 Kr., traadte i Kraft 1. April 1899, syv Fjerdingaar før det samme Maximum naaedes i København. Lønforholdene reguleredes yderligere ved Skoleloven af 24. Marts 1899, der bragte Kommunen et anseligt Tilskud af Staten til Lærerløn-ningerne og af Skolefonden til Vikarudgifterne og desuden fremkaldte en Revision af Skole- og Undervisningsplanen, hvorved der som obligatoriske Fag i de ældre Klasser indførtes Tegning for Piger og Sløjd for Drengene, samtidig med, at Under-visningstiden i de 3 ældste Klasser i alle Skoler blev sat til 30 Timer om Ugen. Fra Efteraaret 1900 oprettedes frivillige Af-tenkursus for konfirmerede Drengene og Piger, hvilket især i de første Aar gav mig meget at bestille, Senere tog Inspektør Nør-gaard og derpaa de tilsynsførende Lærere en Del af Arbejdet.

Ved Aarhundredets Slutning skildrede jeg den hele Udvik-ling af Skolevæsenet siden vor Kommunallov af 1857 udkom, i min Pjece »Frederiksberg Skolevæsen 1858—1900«, der gav Anledning til, at Kommunalbestyrelsen gennem de andre kom-munale Embedsmænd lod udarbejde lignende Oversigter over de øvrige Sider af Kommunens Udvikling, og saaledes opstod Bogen »Frederiksberg Kommune 1858—1900«. De ovenanførte Oplysninger supplerede jeg 1903 med »Administrative Bestem-melser vedrørende Frederiksberg Skolevæsen«, nærmest en lille Haandbog for Funktionærer paa Skolevæsenets og de enkelte Skolers Kontorer. 1911 omarbejdede jeg den og førte den op til Dato i en ny Udgave.

Slomanns Sindssygdом i August 1902 gjorde pludselig Ende paa hans Virksomhed, og fra Begyndelsen af 1903 overtoges Formandspladsen i Skolekommissionen af Professor, Dr. phil. M. Cl. Gertz, der boede i Hassagers Kollegium i Bredegade, i den rummelige gammeldags Lejlighed med de landlige Omgivelser, som Professor Kroman kunde have haft, hvis han ikke havde foretrukket at blive paa Østerbro for at være i Nærheden af sin Lystbaad »Stella«. Gertz afløstes som Formand af Dr. phil. C. N. Starcke 1907—09.

I Aarene 1903—11 skete der dels en Række neutrale Reformers, der bedrede Lærernes Stilling og de hygiejniske Forhold, og dels førtes der en hæftig principiel Strid om Skolevæsenets Ordning.

Skoleloven af 1904 medførte en Revision af Skoleplanen, Oprettelse af Lærerraad og Ansættelse af Overlærerinder. Værgeraadene, hvori ogsaa kom Repræsentanter fra Skolerne, oprettedes Aaret efter. En almindelig kommunal Lønningsforbedring 1906 kom ogsaa Lærerpersonalet til gode, og en endnu højere Lønningsstigning skete ved Gennemførelsen af Loven af 1908. Lærerne kom til 3600 Kr., Lærerinderne til 2600 Kr., men vel at mærke for 36 Timer, da det gamle Forhold med fast Ansættelse med 24 Timer faldt bort. Inspektørerne naaede 4400 Kr. Desuden gennemførtes den Nedsættelse i Timetallet for ældre Lærere, som jeg havde foreslaet 1889. Endelig fik Lærerpersonalet fra 1908 Del i de kommunale Rejsestipendier. — Af Skolebygninger opførtes de to prægtige Bygninger paa Duevej 1906 og la Cours Vej 1911. Howitzvejens Skole ombyggedes og udvidedes 1905—06, og den gamle Skole i Falkonéralléen blev taget til Retslokale. Da der fra 1904 indførtes Gymnastik i alle Pigeklasser, blev der efterhaanden indrettet 2 Gymnastiksale ved hver Skole. Ved flere Skoler toges Inspektørboligen til Skolelokaler, da Mellemskoleundervisningen krævede flere Stuer. Den medførte ogsaa Indretningen af Laboratorier. 1905 blev der ansat en Varmemester, samme Aar begyndtes Indlægning af elektrisk Lys. To af Folkebibliotekerne fik nye Lokaler, og ved Skolen paa Niels Ebbesens Vej opførtes et smukt og stort Idrætshus. Der kom Vandklosetter ved alle

Skoler, Brusebade ved 7 af de 9, og mere hygiejniske Drikkevands- og Vaskeindretninger. 1905 indførtes daglig Gulvvaskning, en særlig »Tuberkuloseklasse« oprettedes 1908*) og Høve Sanatorium for kirtelsvage Børn 1910. Efter langvarige Forhandlinger omordnedes Skolelægeinstitutionen: Fra 1909—12 var der kun een Læge for alle Skoler, fra 1912 atter to. En Skoletandklinik oprettedes i December 1910 med Lokale i Asylet paa Adilsvej.

Skolestriden drejede sig om den nye Mellemskoleinstitution, der skabtes ved Almenskoleloven af 24. April 1903. Denne udstedtes uden at være tilstrækkelig forberedt og uden at nogen anede Rækkevidden af den Bestemmelse, at der i Forbindelse med Folkeskolen kunde indrettes en 4-aarig Mellemskole som Overgang enten til Realklasse eller Gymnasium. Loven var nærmest affattet med den højere Skole for Øje; men da Interessen for Mellemskolen bredte sig epidemisk Landet over, mere af politiske og sociale end af pædagogiske Grunde, og i faa Aar omskabte næsten al udvidet Kommuneskoleundervisning til Mellemskole, fik den en gennemgribende, men ikke i alle Henseender heldig Indflydelse paa Folkeskolen, der tabte noget af sin Selvstændighed, fordi den maatte indrette sig efter det Skoletrin, der var over den. I Tillid til, at der ikke ved Frederiksberg Skolevæsen var nogen stærk Trang til Mellemskoleundervisning, stillede Skolekommissionen og jeg os foreløbig afventende overfor den nye Skoleform; men ved ubetænksom Iver af den københavnske Kommunelærer H. F. Nielsen, en af Socialdemokraternes Repræsentanter i Frederiksberg Kommunalbestyrelse (han boede paa Hollændervej i Frederiksberg Kommune), blev den rejst utidig og uforberedt af ham i Kommunebestyrelsen i Efteraaret 1903. Paa Forslag af Skolekommissionen, hvor Gertz diktatorisk erklærede, hvorledes Ordningen skulde være, blev den indtil videre stillet i Bero, da Lokaler manglede og Regeringens Undervisningsplan endnu ikke forelaa. Men da Sagen atter kom frem, i Efteraaret 1904, traadte Privatskolens Folk til, fordi de vejrede, at her var en Lejlighed til at faa økonomisk Støtte af Kommunen til den private Skole og tillige at faa anbragt en Del af den rigelige Produktion af Cand. mag.er,

*) 1915 fik den paa Tesdorpsvej sin egen Bygning, den første i sit Slags i Danmark.

især da det lykkedes dem her (i Modsætning til i København) at faa Sagen tilspidset til et Valg imellem *enten* en selvstændig Mellemskole med egne Bestyrere og et hovedsagelig akademisk uddannet Lærerkorps, *eller* en Mellemskole som Del af Kommuneskolen, under dennes Inspektør og overvejende med samme Lærerpersonele som i de øvrige Klasser. Det sidste var mit og Flertallet af Lærerpersonelets Standpunkt. Ved en energisk og klog, men ikke altid fin Agitation, bag hvilken stod Privatskolens fagordnede Lærereforening samt Niels Hjort, C. N. Starcke og Niels Bang, forstod de at vinde de radikale Medlemmer af Kommunalbestyrelsen og Socialdemokraterne paa H. F. Nielsen nær, og fra konservativ Side var der ikke Fasthed og Sammenhold i Modstanden mod Forsøget paa at radikalisere Skolevæsenet gennem Mellemskolesagen. Lærerraadets og min i en fyldig Afhandling udviklede Opfattelse ignoreredes, ja Gertz og Starcke, sekunderede af Jacoby, Gamborg og forhenværende Arbejdsmand Ole Christensen, haanede de seminaristisk uddannede Lærere. Med en Formand som Gertz maatte Skolekommissionen nødvendigvis tabe Ledelsen; det var i de af Kommunalbestyrelsen nedsatte Udvalg og i Kulissforhandlinger, at Afgørelserne blev truffene. De radikale Hovedstadsblade støttede trofast deres Meningsfæller, medens de konservative Blade var nærmest lunkne og kun halvvejs forstaaende. I Udvalgene var der Spektakelmøder, og i Kommunalbestyrelsen larmende Forestillinger. I Januar 1905 satte Radikalismen Dr. Starcke ind i Skolekommissionen trods Højres Protest. Det første Fællesudvalg af Kommunalbestyrelsen og Skolekommissionen blev nedsat, og da der i dette var Flertal for Mellemskolen som Del af Kommuneskolen, vilde dette være bleven vedtaget, hvis ikke Valentiner i Højres Gruppemøde den 24. Maj 1905, under Paa-virkning af Niels Hjort havde faaet Højre til at udsætte Vedtagelsen af Flertallets Beslutning, indtil der først var taget Bestemmelse om Understøttelsen til Privatskolerne. De langtrukne Udvalgsforhandlinger førte kun til, at Kommunalbestyrelsen i Januar 1906 forkastede Starckes vilde Plan om at lade Kommunen overtage det højere private Skolevæsen. I et nyt Fællesudvalg, der afgav sin Betænkning i Efteraaret 1906, var der atter Flertal for Mellemskolen som Del af Folkeskolen, men

ved en snildt beregnet politisk Manøvre fra Jacobys og Gamborgs Side og ved Møldrups og Johannsens*) Vaklen blev Flertallet splittet i Mødet den 22. Oktober, og Resultatet blev et Kompromis, der hverken var Fugl eller Fisk: Man skulde i 4 Aar, 1907—11, forsøgsvis oprette Mellemskoleklasser, og i den Tid lade det staa aabent, om man vilde have de Radikales eller de Konservatives Ordning. Uhyggeligt var Felttogets sidste Af-snit, der efter en Strid, som vakte Opsigt over hele Landet, førte til, at cand. mag. Vilhelm Rasmussen blev Leder af den Mellem-skoleundervisning, der i Foraaret 1907 aabnedes i Godt-haabsvejens Skole, hvor han skrev sig Inspektør og gjorde, hvad han kunde for at foregribe Begivenhedernes Udvikling i radikal Retning. Men da der 1908 i Fuglevangsvejens Skole aabnedes en anden Række Mellemskoleklasser under Ledelse af cand mag. N. Sørensen (Ørding) var dette Begyndelsen til en Strømkæntring og den konservative Retning sejrede ved Kommunalvalgene i Marts 1909, saa at den fik Flertal i Kommunalbestyrelse og Skolekommission, hvor jeg fik Forstander E. V. Rolsted paa Gamle Bakkehus**) til at overtage Formands-pladsen, begyndte det at dages. Det lykkedes mig derved at gennemføre den Ordning, der var slaaet fejl 1905—07, ved den lov-befalede Revision af Skole- og Undervisningsplan, der skulde finde Sted i Foraaret 1911 sammen med den endelige Afgørelse af Mellemskolesagen. Det maa endnu tilføjes, at i 1908 begyndte det kommunale Præliminærkursus for dem, der vilde have Almindelig Forberedelseseksamen uden at gaa Mellemskolevejen.

I Lærerraadet satte jeg Reformen af Skoleplanen i Gang allerede i Efteraaret 1909. Jeg imødekom Lærerpersonalet ved at foreslaa den ikke længere tidssvarende Sondring mellem Høldags- og Halvdagsskoler hævet, saa at de nu forenedes til en 5-klasset Grundskole, der efterfølges af en tospaltet Skole, hvis ene Gren dannes af en to- eller, om Aldersforholdene tillader det, treklasset Skole. Den anden Gren dannes af en 4-klasset Mellemskole, til hvilken der kan føjes en Realklasse.

---

*) Fr. Johannsen, Telefondirektør. J. V. Møldrups, Højesteretssagfører.

**) Aandssvageanstalten.

R. C. M.

Som et Supplement til den egentlige Skole dannedes der Hjælpeklasser for svagt begavede Børn. Mellemskolen blev aabnet for alle Børn i Kommunen, og der skulde holdes hyppige Lærermøder, oprettes flere faste Lærerpladser og gives fastere Regler angaaende Løn for Mellemskolefag. Alt dette gik Skolekommissionen med til; men kun Flertallet (Rolsted, Munch og Hoffmeyer) bifaldt mit gamle Forslag om at lade Mellemskolen udgøre et Led af de almindelige Kommuneskoler under Ledelse af de paagældende Skolers Inspektører, idet Mellemskoleundervisning betragtes som Nutidens Form for udvidet Kommuneskoleundervisning og altsaa tildels som Stedfortræder for den tidligere Heldagsundervisning. Niels Hjort og Friis Skotte holdt paa den modsatte Opfattelse, og ligesaa det radikalsocialistiske Mindretal i Kommunalbestyrelsen, hvor man lavede Adresser og Møder til Fordel for Vilhelm Rasmussen; men denne Gang holdt Højre sammen: Mit Forslag vedtoges, og uagtet Agitationen fra radikal Side førtes helt op i Ministeriet, lykkedes det ikke at hindre Stadfæstelsen, som kom i December 1910. Dermed var Slaget vundet. Ved Undervisningsplanens Revision blev Klassernes Timetal ændret, — der kom f. Eks. færre Timer i de første — og Undervisningstiden blev saa meget som muligt flyttet til om Formiddagen, saa at den som Regel sluttede Klokken 4. Efter Ministeriets Ønske blev det ikke længere Kommissionen men *Direktionen*, som antog Timelærere, og Kommunalbestyrelsens Højreflertal satte igennem, at ikke alle Børn længer fik gratis Undervisningsmidler.

Disse 7 Aar var meget pinlige og opslidende for mig og bidrog til at modne min Beslutning om at søge Afsked 1911. Kun hos faa, f. Eks. Ostenfeld, Munch, Rolsted og Nørgaard, fandt jeg aaben udtalt Sympati og Forstaaelse. Af Lærerpersonalet var mange uforstaaende, andre savnede Mod til at udtale sig. Saaledes fandt vor Kommunelærerforening ingen Anledning til at tage Affære, hverken 1905, da Københavns Kommunelærerforening dog drøftede Spørgsmaalet cand. mag. contra Seminarist, eller 1907, da det halve Danmark undrede sig over, at en decideret Ateist kunde blive Lærer i en kristelig Folkeskole.

Lærerpersonalet havde oprettet en Kommunelærerforening 1899, der dels som faglig Organisation skulde varetage Lærernes og Lærerindernes Interesser og dels sørge for selskabelig Underholdning. I førstnævnte Henseende var Nidkærheden undertiden større end den besindige Overvejelse, og da den fortsatte denne Virksomhed selv efter Lærerraadets Oprettelse 1904, blev dens faglige Arbejde vel meget Udtryk for Oppositionen blandt Lærere og Lærerinder, en Bevægelse, der ikke altid antog tiltalende Former. I selskabelig Henseende var Foreningen heldigere. Den foranstaltede jævnlig Oplæsninger, Koncerter og fornøjelige Sammenkomster, bl. a. gjorde man et Gilde for Slo-mann og mig efter Lønningsreformen 1899. Elise og jeg blev jævnlig bedt til disse Møder paa Gimle. Alle 25-Aars Jubilæer holdtes med Gaver og Gilder. Især var Damerne interesserede herfor. Et af de festligste Jubilæer blev holdt den 1. Maj 1902, da Heldagsskolen tillige holdt 25-Aars Jubilæum.

I Forholdene paa mit Kontor skete en stor Forandring, da Inspektør Lars Petersen efter en ca. 28-aarig fortrinlig Bistand for et, naar de senere Aar undtages, yderst beskedent Honorar, opgav sin Sekretærstilling d. 1. April 1906. Hans Efterfølger blev Seminarist, Student og Løjtnant Sofus Franck, Lærer ved Howitzvejens og senere ved Fuglevangsvejens Skole. Han gjorde sig megen Flid for at sætte sig ind i Sagerne, han blev mig en dygtig Medhjælper og ved sin elskværdige, dannede Optræden en Ven af Huset. Fra Efteraaret 1906 blev, som Følge af en ved Overanstrengelse fremkaldt Nervøsitet, der nødte mig til at tage en Ekstraferie, Kontortiden fordoblet og henlagt til Tiden midt paa Dagen. Jeg fik betydelig mere Medhjælp, hvad der nok kunde behøves under det meget ekstraordinære Arbejde, der samtidig væltede ind over Skolevæsenets Kontor. I Sammenligning med de andre kommunale Administrationsgrene havde Skolevæsenet i mange Aar nøjedes med en meget beskeden Medhjælp. Det gik kun, fordi Inspektør Lars Petersen var et »Jærn« til at arbejde, og fordi jeg selv arbejdede saa stærkt med. I Sommeren 1910 flyttedes Kontoret fra min Bolig, hvor Pladsen blev for snæver, hen i Kommunens Bygning, Mynstersvej 5, Blechingbergs forhenværende Skolehus.

JULIUS CHRISTENSEN

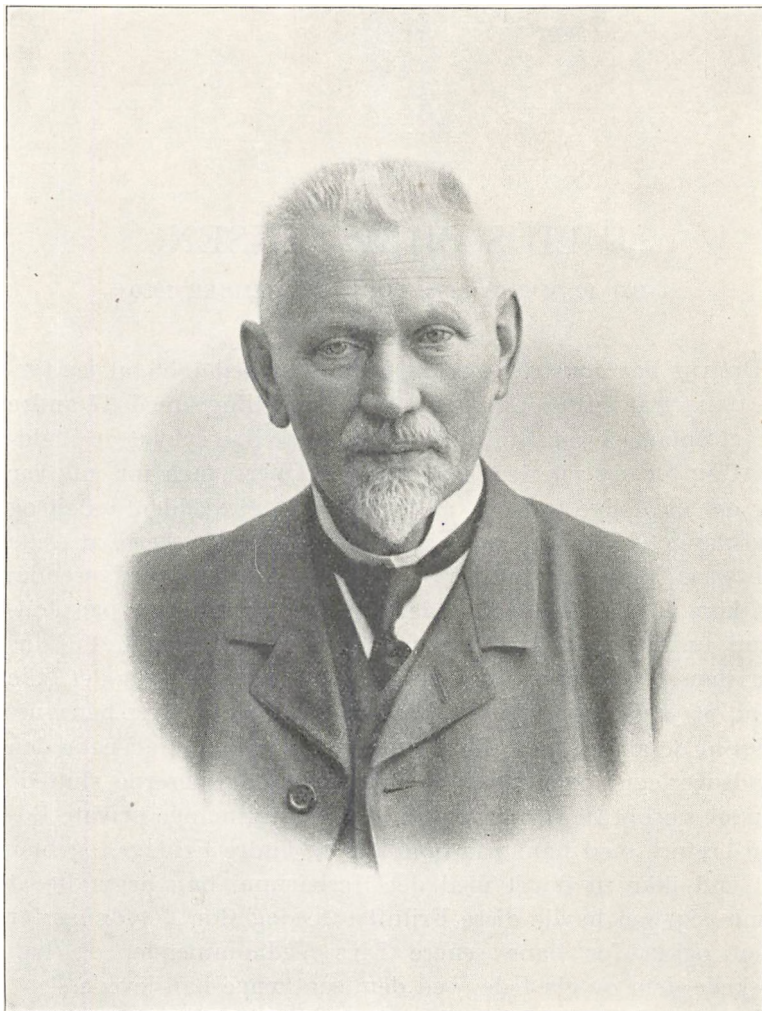
FØDT 12. MARTS 1866, DØD 17. DECEMBER 1930

Det var paa Jonstrup en Dag i Juni Maaned 1886, at jeg første Gang traf Julius Christensen. Jeg var tillige med 27 andre blevet optaget i yngste Klasse, og han var lige rykket op i ældste. I og for sig var der intet mærkeligt heri; men for mig var der det glædelige ved det, at jeg her traf et sjældent ædelt og sjælsdannet Menneske, som jeg allerede dengang lærte at sætte Pris paa. Man siger, at det første Indtryk tit er det afgørende; det kom til at passe her. I det Aar, vi var sammen paa Jonstrup, fæstnedes det gode Indtryk, som jeg havde faaet af Julius Christensen yderligere. For omkring 40 Aar siden var det ikke altid, at yngste Klasses Elever blev behandlet særlig hensynsfuldt af de ældre; men Christensen var her som alle Vegne den aandsoverlegne og noble Kammerat. Blandt Lærerne sluttede han sig særligt til H. Mortensen, og han gik mange private Botanisereture med ham paa Søndage og andre Fridage, og blev det end ikke til noget med det Herbarium, han begyndte at samle sig, saa havde disse Friluftsture dog stor Betydning for ham, ogsaa for hans senere Livs Vedkommende, og han huskede dem og glædedes ved dem saa længe han levede.

Efter eet Aars Forløb skiltes vore Veje, idet han blev dimitteret, mens jeg blev paa Seminariet endnu i to Aar. Da han efter at have været Hjælpelærer i Oreby var blevet Andenlærer i Brønshøj (12. Maj 1889), traf vi ret ofte sammen, idet jeg dengang var Lærer i København. I Juni 1892 blev han Enelærer i Hjørlande og derfra forflyttedes han tre Aar efter til Skjenkelse i samme Kommune. Da jeg saa blev hans Eftermand i Hjørlande, kom vi til at virke sammen i Kirken gennem de næste 35 Aar, og jeg tør sige, at vi begge befandt os vel ved Sam-

Martin Julius Christensen.

Fotografi fra 1930.

Født 12. Marts 1866 i Støby, Tillitse Sogn, Lolland. Faderen, Hans Christensen (20-1-1838—30. 7-1909) flyttede som Jordbruger fra Støby til Vestenskov og kom derfra til Branderslev som Fattiggaardsbestyrer. Moderen, Bodil Kirstine Andersen, var født 4-7-1839 og døde 17-1-1882. Julius Christensen kom efter Konfirmationen i Handelslære, var ogsaa i Mejerilære men søgte Optagelse paa Jonstrup og fik 1887 Lærerexamen. Hjælpe lærer i Oreby. 12-5-1889 Andenlærer i Brønshøj. Soldat ved Forplejningskorpset. Korporal. Blev 4-6-1892 Enelærer i Hjølunde. Gift i Brønshøj Kirke 29-12-1892 med Adolfine Rosaline Laurent, Datter af Lagerforvalter Laurent. Den 24 4-1895 Enelærer i Skjenkelsø. Død 17. December 1930.

arbejdet i alle de mange Aar. Christensen var en loyal Kollega og en trofast Ven.

Fra flere Sider havde man Brug for hans Arbejdsevne. Han var i mange Aar Regnskabsfører for Hjørlande Brugsforening, og da der blev oprettet en Brugsforening ved Ølstykke Station, overtog han en Tid Stillingen som Regnskabsfører ogsaa for denne Forening. En Tid var han Sekretær for Sogneraadetsformanden, og i mange Aar var han Medlem af Menighedsraadet. Men trods alt dette Ekstraarbejde passede han sin Skole med den største Samvittighedsfuldhed. Fra 1925 var han Bestyrelsesmedlem i Jonstrupsamfundet.

I de sidste 2—3 Aar var han svagelig; han klagede altid over Smerter, men var ikke klar over, at det var Hjertet, som svigtede. I det sidste halve Aar maatte han have Vikar, og saa kom Døden pludselig og ret uventet d. 17. Decbr. om Aftenen, da han havde sat sig til Hvile i sin Sofa.

Han omfattede Jonstrup med Kærlighed, og der skulde være noget meget alvorligt i Vejen, hvis han skulde udeblive ved den aarlige Dimissionshøjtidelighed. Han var en god Mand og en værdig Søn af gamle Jonstrup. Ære være hans Minde!

P. Andersen.

Hjørlande pr. Slangerup.

JONSTRUPSAMMENKOMSTEN 1931

I straalende Sommervejr mødtes henved 80 gamle Dimittender den 5. August Klokken 3 paa Borgen, og mellem dem saa man en af de forlængst afgaaede Lærere, Hr. Lunddahl, vandre om, glad hilsende paa dem, der var fra hans Tid. De 77 Aar, han en Maanedstid før fyldte, havde ikke hindret ham i at marchere afsted, da det gjaldt om at hylde den gamle Borg og Kammeratskabet. Den afgaaede Forstander, Bredstrup, og den nuværende, Dr. Møller, hilste sammen med Seminariets Lærere paa de mange Gæster, der samlede sig fortrinsvis paa Gymnastikpladsen — det Stykke Jord, som før 1859 var Elevernes Haver. Hertil ankom nogle tilfods, andre paa deres Cykler og atter andre i Biler, dels lejede og dels Selvejerbiler; — nutildags gaar en Lærer jo ikke af Vejen for tillige at være Chauffeur, om den Titel da ellers passer ham.

Snart bænkedes man sig om Kaffebordene i Gymnastiksalen, hvor Forstander Bredstrup bød Velkommen og gav Besked om Dagens Program. Derfra gik man op i Musiksalen, hvor Seminarielærer Steensen præluderede paa Orglet, hvorefter Bredstrup som Formand talte varmt og smukt for Jonstrupsamfundet og udtalte Ønsket om, at det maa trives godt og leve længe. Som en stor Overraskelse for en Mængde af de Tilstedeværende kom sluttelig hans Meddelelse om, at han hermed nedlagde sin Formandspost og d'Herrer Frigast Hansen og J. Hegelund deres Bestyrelsesmandater. Skønt denne Meddelelse virkede meget forstemmende, havde man dog allerede begyndt at bringe nye Medlemmer i Forslag, ja at stemme paa En og Anden, men da bad V. Mortensen, Karlslunde, om Ordet, hvorpaa han med stor Kraft fremsatte et

Forslag om, at man skulde spørge de tre nævnte, om de dog ikke vilde lade sig bevæge til at tage mod Genvalg. Herimod protesterede de alle tre, og navnlig Formanden, men Enden paa det Hele blev alligevel, at de alle tog mod Genvalg. Det var tydeligt at mærke, at dette Resultat vakte stor Tilfredshed i Forsamlingen.

Kassereren, Frigast Hansen oplæste Regnskabet, der godkendtes, hvorefter Overlærer Mørch fra Hørsholm foredrog nogle Solosange og Seminarielærer Steensen nogle Musikstykker. I den derpaa følgende Mødepause spredte man sig over hele Seminariet for at bese Lokalerne og Samlingerne, og endvidere de ny Byggeforetagender, som Loven om en helt ny Seminarieordning med fireaarig Uddannelse har nødvendiggjort, og som blandt andet fuldstændig omkalfatrer hele Vestfløjen i den gamle Hovedbygning.

Klokken 18½ samledes man i Gymnastiksalen til Spisning, og naturligvis faldt der nogle Taler af, men man enedes iøvrigt om at vente med flere til Punschebordet. Ved dette talte foruden de to Forstandere blandt andre ogsaa Skólastjóri (ø: Skolebestyrer) Sigurdur Jónsson fra Reykjavik meget varmt for den gamle Borg, Inspektør R. C. Mortensen, København, for Ungdomsminderne, og Kantor Friis, Storehedinge, der ved festlige Lejligheder plejer at høste stort Bifald som Improvisator paa Vers, blev Traditionen tro og talte for det gamle og det nye paa den dog stadig gamle Borg. Rimene faldt med Lethed og med Smeld og vakte megen Muntherhed.

Den bedst repræsenterede Klasse var Dimittenderne fra 1884, idet alle nulevende paa to nær havde givet Møde. De holdt jo ogsaa en Slags Halvhundredaarsjubilæum, idet de i 1881 saa hinanden første Gang.

Klokken 21 brød de fleste Festsdeltagere op for at tage til København, men en Del holdt dog ud en Stund endnu i den mindere og af Vejret saare begunstigede Sommernat.

DET KAMMERATLIGE SAMLIV PAA JONSTRUP 1930—31

Den ny Seminarielov har fra 1931 af gjort Seminarieuddannelsen fireaarig, og den indeholder ogsaa andre Bestemmelser af næsten revolutionær Betydning. Aaret 1930—31 er altsaa det sidste i den Periode, der for omtrent 40 Aar siden tog sin Begyndelse.

Vi husker fra vort Spireaar, at vi, naar vi havde bestaaet Optagelsesprøven og altsaa af Seminariets Lærere var anerkendte som rette Elever at være, endnu ikke var anerkendte af de ældre Elever. Vi maatte, før vi kunde siges at være rette *Kammerater*, gennemgaa en vis — ikke just helt blid — Behandling. I denne Behandling gjorde en vis Tradition sig gældende, men dersom man tror, at denne holdt sig uforandret gennem Tiderne, tager man fejl. Baade Spireplagerne og alt, hvad der angaar de Festligheder, der fandt Sted i de 3 Aar, vi var paa Seminariet, gennemgik i Tidernes Løb visse Ændringer; disse var vist i forrige Aarhundrede mindre end de, der siden har fundet Sted. Det har en vis Interesse at komme til Klarhed over flere herhen hørende Spørgsmaal, og dersom gamle Dimmitterede vil give Redaktøren Meddelelser, der kan vise, hvorledes Alt gik til i deres Tid, kan man faa eftersporet Oprindelsen til visse Skikke, om hvilke man for Tiden ikke ved rigtig Besked. Redaktionen har til en Begyndelse raadført sig med Wilh. Thomsen, der er dimmitteret 1931, og er derved bleven i Stand til at give et Billede af Forholdene i den nu tilbagelagte Periodes sidste Aar.

Kort Tid efter, at Dr. Arne Møller havde tiltraadt Forstanderembedet, blev der oprettet et Elevraad, og derved fik Klasserne Ligestilling i det væsentlige, men Spirerne maatte dog ved Un-

dervisningsaarets Begyndelse som sædvanligt gennemgaa en Del Trængsler, som de to ældre Klasser beredte dem.

Ude ved Øjet ligger der i den afbrugte Grusgrav en stor Sten, som kaldes Lille Niels. Til den er der — for Øjeblikket maa man sige: uvist fra hvilket Tidspunkt — knyttet den Skik, at paa Aarets første Øietur skal en eller flere Spirer gaa op ad den stejle Grusgravskrænt med den og anbringe den foran Øiestenen. Spireaargangen 1930 viste sig at have flere betydelige Kraftkarle, — »Lille Niels« er nemlig slet ikke lille, saa der skal en stærk Mand til at faa den ført op ad den stejle Skrænt. I Løbet af de første Dage efter denne første Øietur med Fane-marche, Korsang, Taler, Raket og endelig Dugilde om Aftenen, fik Spirerne paa andre Maader Brug for deres Kræfter, nemlig til Kapløb, Aaspring o. s. v. og de maatte tillige gennemgaa en vanskelig Sangprøve paa Musiksalen. Ved deres Fodboldkamp med de to andre Klasser syntes deres Helbred dog at svigte, idet der maatte gøres stærkt Brug af »Røde Kors«, der ved denne Lejlighed blandt andet ved Hjælp af vandfyldte Kautsjukblærer, der anbragtes paa »Patienterne«s Mave, bragte en ny Aareladningsmetode i Anvendelse. (Kautsjukblærene var lavede af en Cykleslange).

Den i de senere Aar indførte Skik, at Eleverne foretager en Fødtur til Frederiksdal, hvorfra der sejles til Fiskebæk og derfra vandres over LilleVærløse til Jonstrup, foretoges paa programmæssig Maade og i godt Vejr. Ved Ønskebøgen gjorde man som sædvanlig Holdt for at lade Spirerne prøve, om de med en Sten kunde ramme det store Hul, der er i Ønskebøgens Stamme. Den, der først rammer, faar altid Løfte om at blive Dux ved Spiredimis, hvilket vil sige Oprykningsprøven til 2den Klasse.

De andre Træffere faar ug, men Duxe kan de jo ikke blive. Nedad Bakken ved Hulsø foretoges det sædvanlige »Bakkeløb«, og Afvaskningen af den gamle Adam regnede man som sædvanligt fyldestgjort ved Haandtvætning i Hulsø.

I Frederiksdal bænkedes man sig som sædvanlig ved Kaffe-bordene, og derpaa sejlede man videre til Fiskebæk, saaledes som Traditionen fordrer det. Siden Forstander Bredstrup efter at have nedlagt sit Embede har bosat sig i Farum, har

man fra Fiskebæk gjort en Afstikker til Farum for at besøge »Gamle Fatter«, og det Hold, der besøgte ham 1931, var det sidste, han har haft under Uddannelse paa Jonstrup. Det var da en Selvfølge, at ogsaa det aflagde ham et Besøg. Hjemvejen lagdes som altid over Fiskebæk, for at Kysningen af Dronning Margrethes Hvæssesten kunde forløbe efter alle Traditioners Forskrifter; men der er ikke mange, der ved, hvad det betyder, og en Forklaring er derfor her, om nogensteds, nødvendig.*)

Paa Hjemvejen fra Fiskebæk vandrer man hen til en lille Høj, der ligger i Udkanten af Fiskebækskoven, og Spirerne skal saa passere ind under den sænkede Fane og kysse en bestemt paa Højen henlagt Sten. Det tillades dog allernaadigst, at de i Stedet for at give den et virkeligt Kys, berører den med Panden. Naar denne Ceremoni er forbi, vandrer man gennem Skoven og ad Lilleværlose til, men en ordentlig Spire skal komme ud paa den Maade, at han springer over Skovledet.

Sankthansaften tændte man som sædvanligt et stort Blus. I sin Tid benyttede man Bakketoppen der, hvor Børnehospitalets Filial senere blev bygget. Efter den Tid har man ikke haft noget fast Sted til Afbenyttelse; iaar brugte man Bakken bag Anlægget, Nord for Seminariet der, hvor Dele af Middelalderens Landsby Jonstrup laa.

Paa Kongens Fødselsdag den 26. September 1930 afholdt man den sædvanlige Seminarinefest — hvornaar Ordet Seminarine, som betegner en kvindelig Seminarist, er dannet, var det værd at vide, kønt er Ordet ikke, men det er dog kønnere end det tilsvarende Studine, der trods Grimheden forlængst har vundet Hævd. I mange Aar har det været Skik, at Eleverne fra N. Zahles og fra Femmers Seminarier, lutter Damer altsaa, paa Kongens Fødselsdag aflægger et Besøg paa Jonstrup. Det siges, at en Jonstrupper engang var bleven forelsket i en Zahlenser, men at han ikke vidste, hvad hun hed — han havde blot set hende ved et Møde. Han fik det da arrangeret saa snedigt, at

---

*) Det gaar her som med den til »Lille Niels« knyttede Skik. Redaktionen beder en kompetent Mand give Besked om Skikkens Oprindelse. R. C. Mortensen har i en af Jonstrupbogens tidligere Aargange givet Besked om Aphrodites Øje. Flere saadanne Redegørelser vilde være af det Gode.

Zahlenserne blev inviteret ud til Jonstrup, og han haabede saa, at hun maatte være med. Hun tonede virkelig ogsaa frem, og nu er han forlængst gift med hende. Mandens Snedighed førte til, at Femmerianerne næste Aar kom med, og derefter blev denne Sommersammenkomst mellem de tre Seminariers Elever en fast Skik. Ved Sammenkomsten i 1930 drev man de samme Løjer, som ved de nærmest foregaaende: Ved Hareskov Station modtog man de kvindelige Gæster, og derefter spadserede man til Ønskebøgen, hvor »Seminarinerne« kastede Sten efter Hullet deroppe i Stammen. Den første Træffer fik, som sædvanligt, Løfte om at være forlovet inden Aften!!! Ogsaa ved Øjet dvælede man efter Sædvane en Tid. Paa Borgen underholdtes Gæsterne af Forstander Arne Møller, Orkestret og Koret. Dansen begyndte tidligt og endte først, da man skulde følge Damerne til Maaløv Station. Gamle Jonstrupper burde benytte Kongens Fødselsdag til et Besøg paa Borgen. De kunde da histaa de lidt for faa Kavallerer med at underholde Damerne.

Efteraaret 1930 indledes som sædvanligt med en Fest, ved hvilken der blev spillet Komædie, og til denne Begivenhed knyttede der sig denne Gang en særlig Interesse, idet man havde faaet anskaffet sig en flunkende ny Scene. Efterhaanden som Vejret blev ugunstigere, lagde man Tennis, Fodbold og anden Sport paa Hylden. I det forløbne Aar havde Dirt-track og Klink — to ret forskellige Beskæftigelser — for første Gang haft særlig karaktergivende Betydning for Borgen, men alt slikt maatte, efterhaanden som Vinteren nærmede sig, vige for Kortspillet og anden Indendørsmorskab. For den mere aandelige Underholdning sørgede Forstanderen ved at arrangere flere interessante Foredrag og en Række fine Kvartetkoncerter. Paa Dagligstuen forestodes Underholdningen af Eleverne selv, ofte dog med særdeles værdifuld Bistand af Hr. og Fru Kejser.

Ikke Alle ved, hvad Dagligstuen er. Her er derfor en Forklaring: Da Forstander Bredstrup havde ophævet Økonomiinstitutionen, henlaa Køkkenet ubenyttet indtil Fru Kejser engang ved en Eksamensfrokost i Midten af Tyverne gav Provst M. C. B. Nielsen, der var tilstede som Censor, den Idé at om-lave det til en Dagligstue for Eleverne. Han lod strax Idéen

gaa videre til Forstander Bredstrup og Professor N. A. Larsen, som ogsaa var tilstede, og de udvirkede i Ministeriet, at Dagligstuen blev lavet, saa at Eleverne fik en hyggelig Samlingsstue, og her begyndte de nogle Aar efter at arrangere Diskussionsmøder og alskens Underholdning blandt Kammeraterne. Nu er der naturligvis baade Klaver og Radio paa Stuen.

I Begyndelsen af Kalenderaaret 1931 blev Sindene sat i stærk Bevægelse ved det i Dagspressen fremsatte Forslag om Seminariets Flytning til Slagelse. Meningerne var stærkt delte, og »Vi og Verden« beskæftigede sig indgaaende med Sagen. Nogle vrede Haler*) benyttede sig af den almindelige Uro til at afstraffe nogle Spirer. De forsynede dem med Bind om Øjnene, bandt dem til en Marterpæl paa Sibirien og lod dem henstaa saaledes et Par Timer, omgivne af deres Bohave.***) Denne Straffemaade foretrak man i Betragtning af Sagens Alvor for den sædvanlige Vandoverhældning eller for Panik.***)

Nogen Stortur kunde man i Aaret 1930—31 ikke blive enige om, men man havde Fodboldudflugter baade til Vordingborgs Seminarium og til Birkerød Kostskole. Kun selve Spillerne og de, der som særligt fodboldbegeistrede ønskede at se Præstationen, deltog i Turene, der alle foregik pr. Bil. Elever fra Haslev Seminarium aflagde i Sommerens Løb en Fodboldvisit hos Jonstrupperne.

Iøvrigt gik det daglige Liv i 1931 uanfægtet sin Gang, indtil den sidste Fællesfest løb af Stabelen, nemlig Fastelavnsfesten med dens Revy og det derpaa følgende Bal. (Den gamle Skik at holde Stiftelsesfest den 14de Marts og holde den som Aarets største Fest, er forlængst forsvundet.) Endnu havde saa 3die Klasse sin egen særlige Fest, »Den højere Dimis«. Denne fore-

*) Eleverne i yngste Klasse hedder endnu, ligesom i meget gamle Dage Spirer; de i anden Klasse hed i sin Tid, f. Ex. endnu i Firserne i forrige Aarhundrede Halvsprer, og tredje Klasse hed Mennesker. Ordet Halvsprer er senere ændret til Haler.

**) Ved Sibirien forstod man fra 1860 og til omkring 1900 Loftsrummet i Gymnastiksalbygningens østre Gavl. Senere mente man derved Loftet i Hovedbygningens Østgavl. Marterpælen er en af Loftsbjælkerne.

****) Ved Panik har man i en lang Aarrække forstaaet, at en Synders Værelse (Kneipe) under hans Fraværelse bliver hjemstøgt saaledes, at man paa den forfærdeligste Maade sammenroder alle hans Ejendele, saa at det koster ham et uhyre Arbejde at faa dem bragt paa Plads igen. Vandoverhældningen (helst med iskoldt Vand) har man brugt allerede for 90 Aar siden, saa den hører til de ældste Skikke (eller Uskikke, om man vil foretrække dette Udtryk).

gik efter de bedste Forskrifter: Censorerne kørte frem i deres Karet,*) og Examinanderne maatte underkaste sig en indgaaende Examination, ved hvilken det gjaldt om at være baade slagfærdig og vittig. Om Aftenen holdt man saa det traditionelle Punschegilde, og derpaa fulgte den alvorligste Del af Aaret, den virkelige Examenstid.

Efter den højtidelige Dimissionsfest gik de Dimitterede, som altsaa nu ikke mere var Seminariets Elever, med Vemod til Øjet, for derude at tage Afsked med deres Kammerater, og for blandt den nye ældste Klasse at udvælge næste Aargangs »Embedsmænd« paa een nær, nemlig Sangdirigenten. Han vælges før Øjturen finder Sted, da han jo skal fungere allerede ved Dimissionen. Embedsmandsinstitutionen er vistnok for en stor Mængde ældre Jonstruppere ganske ukendt. Det er derfor nødvendigt at dvæle nærmere ved Sagen. For 1931—32 blev følgende valgt:

1. Gymnastikinspektøren. Hans Hverv er at være Gymnastiklæreren behjælpelig med at lede alle tre Klassers frivillige Gymnastik (udenfor Skoletiden), forestaa sportslige Arrangementer, opsende Raketter, lede Borgerturene o.s.v.

2. Borgskriveren. Det er hans Hverv at nedskrive en Beretning om Aarets vigtigste Begivenheder. Der staar i Haandbiblioteket en tyk Bog til hans Disposition, og i Regelen har de forskellige Aarganges Borgskrivere udført deres Arbejde særdeles omhyggeligt. Bogen er derfor blevet et værdifuldt Kildeskrift til Borgens Historie.

3. Arkivaren har den Opgave at have Opsyn med Borgens Arkiv paa Haandbiblioteket og at sørge for dets Forøgelse. Han mærker f. Ex. Skrivelser og Plakater, som opslaas paa Læsestuen, med et »Ark.«, dersom han mener, de kan have Interesse for Efterverdenen. Bærer de det anførte Mærke, maa ingen borttage dem. Arkivembedet er oprettet omkring ved 1917. Værdighedstegnet er et stort Træskilt, hvorpaa der staar ARK, men

*) Paa Seminariet henstaar et gammelt Køretøj, der tilhører Gaardejer Svendsen. Det bruges aldrig, undtagen naar Eleverne faar Lov til at hale det frem som et kærkomment Legetøj. Det er blevet Skik, at det kommer i Brug ved den højere Dimis. Et godt Stykke Vej fra Borgen staar Censorerne op i Vognen, og saaledes kommer de smukt kørende op paa Gaardspladsen, trukne af vælige Heste.

Forreste Række fra venstre: Brandermajor Frithof Hansen med Brandskillet, Borgkorps Dirigent Magnus Jakobsen med Stemmegalden, Borgskriver Kristian Lamberg, Petersen med Borgkroniken, Musikdirigenten Svend Magnessen med Takstokken, Fotografen (Fotørsten) Knud Henning Arnkvist med »Lønstrupminder«s Fotografialbum, Gymnastik-inspektør Ole Madsen med en gymnastiksko.

Bagste Række fra venstre: Arkivar Ejnar Olsen med det store Ark-Skilt, Digterkongen Svend Jensen med Digterkronen, Trommeslager Tage Kristiansen med Blødhatten, Fanebærer Willh. Thomsen med Fænen.

heldigvis for Manden skal han ikke bære det ved andre Lejligheder end ved selve Udnævnelsesceremonien.

4. Fotografen, nutildags kaldet Fotoristen, skal i Aarets Løb forevige vigtige Situationer, og et Udvalg af hans Billeder skal sættes ind i den Bog, der hedder Jonstrupminder, og som opbevares i Haandbiblioteket.

5. Fanebæreren. En Forklaring af hans Funktion turde være overflødig.

6. Digterkongen. Ogsaa hans Embede skriver sig fra omkring ved 1917. Udnævnelsen er en Æresbevisning til den Mand, der er den nye ældste Klasses største poetiske Begavelse. Digterkongen faar en Krone af sammenflettede Bøgekviste, og han maa belave sig paa at skrive Sange til det kommende Aars Fester.

7. Trommeslager. Hans Værdighedstegn er en gammel, graa Filthat, der er forsynet med de tidligere Indhaveres Navne. Trommen er for Tiden itu, men da den ikke kan undværes paa Turene, haaber man, at man snart faar en ny.

8. Borgkorets Dirigent. Hertil vælges En, der ikke kan synge. Han skal ved given Lejlighed dirigere et Kor, bestaaende af lutter ligestillede, og alle disse ganske umusikalske Menne-sker skal saa, til megen Morskab for Kammeraterne, præstere nogle Sangnumre. Dirigentens Værdighedstegn er en stor Stemmegaffel af Træ.

9. Brandermajor. Tidligere hed han Brandinspektør. Han faar overrakt et virkeligt Brandskilt, og paa det staar der BM, hvilket betyder Brandmand, men af Vittighedsmagere er blevet omdøbt til Brandermajor. Det er virkelig saaledes, at der, hvis der indtræffer Ildebrand, skal stilles et Brandmandskab paa Benene, og Brandermajoren er disses Kommandant. Da der som Regel ikke forekommer Ildebrandstilfælde, er det Hele, hvor alvorligt det end oprindeligt er ment, endt som det er, i de blotte Narrestreger, og Majorens fornemste Bestilling er da bleven den, at han skal lave Brandere ved alle mulige og umulige Lejligheder. Kun en Mand, der duer dertil, bliver valgt, men kommer det til en Brand, bliver det vel et Spørgsmaal, om han saa tillige duer til det, der er den oprindelige Mening.

Endelig maa det bemærkes, at man flere Gange i Aarets Løb har fundet det ønskeligt at røre Trofast. Dette vil sige, at man binder een eller flere Kakkellovnsskærme til en Snor, og saa slæber Skærmene op og ned ad Trapperne, hvilket naturligvis forårsager en øredøvende Larm.

Da Dimittenderne i 1931 forlod Borgen, havde de faaet et levende Indtryk af, at en ny Tid er ifærd med at rykke frem. Rundt om dem blev der nedrevet Murværk og lavet nye Lokaler, og et stort Stykke af tidligere Lærerhaver blev udlagt til »Seminariehave«. De ældste Jonstrupdimittender kender det paagældende Areal som Dahlerups og Carl Mortensens Haver, de næste Slægtled som Kalkars og Carl Mortensens; derefter var det Lunddahls og Steensens og endelig Hauchs og Lindbergs; naar dette er sagt, forstaar alle Aargange, hvad det er for et Areal, Talen er om. For nu at blive ved Haverne, saa blev Beyerholms i sin Tid til Johansens, Portnerens til J. J. Nielsens og derefter til Kejsers. Som Forholdene i Øjeblikket er, har Hauch faaet den Rest, der blev tilbage af hans og Lindbergs Haver, og Lindberg har saa faaet Kejsers, idet Kejser har købt Villa Søndervang, som afdøde Gymnastiklærer A. Hansen i sin Tid byggede.

REGNSKAB

¹/₁ 1930—³¹/₁₂ 1930.

	Indtægt	Udgift
	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Kassebeholdning pr. ³¹ / ₁₂ 1929	502 83	
Kontingenter	550 00	
Salg af Jonstrupbogen	282 00	
Portogodtgørelse	26 25	
Renter	11 35	
Papir, Konvolutter, Duplikering		29 00
Girokort og Girogebyr		13 00
Medhjælp ved Udsendelse af Aarbog 1930		35 00
Porto		73 50
Clichéer til Aarbog 1930		45 60
Trykning og Hefning af Aarbog 1930		505 00
Blomster og Repræsentation ved Begravelser		32 15
Kassebeholdning pr. ³¹ / ₁₂ 1930		639 18
	1372 43	1372 43

K. Frigast Hansen.

Ovenstaaende Regnskab er gennemgaaet og fundet rigtigt. Kassebeholdningen er os forevist og er til Stede.

p. t. Jonstrup d. 5. August 1931.

M. Pedersen.

S. M. Waaben.

JONSTRUPSAMFUNDETS BESTYRELSE

Forstander *Stig Bredstrup*, R. Dbm., Farum, Formand. Ene­lærer *P. Andersen*, Hjør­lunde, S­langerup. Før­stelærer *J. Hege­lund*, Ulstrup, Gørlev. Seminarielev *Helge Andersen*. Kom­munelærer *K. Frigast Hansen*, Njalsgade 67, Kø­benhavn S. Sidstnævnte er Kasserer og modtager Indmeldelser.